

Een ordelijk mensch wil gaarne zijn boekenverzameling naar de verschillende rubrieken plank voor plank bij elkaar houden. Hij zal in zijn catalogus de werken op litterair gebied gescheiden houden van de reisbeschrijvingen, de wijsbegeerte van de kunst enz. enz.; maar komt men aan onderindeelingen, dan wordt de zaak ingewikkelder.

Om eens even bij de kunstrubriek te blijven, daar zijn in de latere jaren tal van kleine, fijne nuanceeringen ingekomen die het zelfs voor een ingewijde moeilijk maken het juiste gradueele verschil te snappen.

Men heeft kunst en decoratieve kunst, voorts toegepaste kunst, nijverheidskunst, kunstnijverheid, ambachtskunst, versieringskunst (kortweg sierkunst genaamd), kunsthandwerk enz. enz. Het is geen gemakkelijke taak het kunstgehalte in ieder dier verschillende onderafdeelingen aan te wijzen; zij zijn alle aan de kunst verwant, maar die toevoegsels van de nijverheid, het ambacht, het handwerk, de sier (de goede?), zij bedoelen toch in het dagelijksch leven dat men hier niet met de echte, zuivere en onvervalschte kunst te maken heeft. Kunst zonder meer is altijd van iets hoogere orde in de gedachtengang van velen, en zij zullen een schilderijenschilder een kunstenaar kunnen achten, terwijl hij die een plafond, een muur, een schoorsteen beschilderd overeenkomstig den eisch, de bestemming, de plaats, voor een, nu ja eerste rangs misschien, maar toch verwer wordt aangemerkt. Een muur-, een glasschildering staat in deze algemeene opvatting beneden een landschap, een stadsgezicht of iets soortgelijks. Waarom? Ik geloof dat men zich hier nooit rekenschap van gegeven heeft; terwijl de zelfoverschatting der schilderijenschilders ter eene zijde en de pretentiusheid der nijverheidskunstenaars ter andere er toe bijdragen deze verwarring nog grooter te maken.

De jaarlijksche tentoonstellingen der verschillende schildersvereenigingen bewijzen ge-

noeg dat men alles wat in een lijst tegen den wand kan hangen, gaarne onder kunst wil rangschikken; maar ook onze nijverheidskunstenaars zijn met zichzelf en hun werk dikwijls zóó uitermate ingenomen dat zij hun allereenvoudigste scheppingen, dingen die vroeger, omdat men plezier in zijn vak had, van zelf een prettig aanzien kregen, nu kunstuitingen noemen. Men heeft thans „intieme” „gevoelde” theepotten, verrukkelijk „gedroomde” inktkokers, „heerlijk begrepen” aschbakjes etc., al te maal zaken die in hun vorm verbetering behoeften, want in het voorafgegane tijdperk was het gebruiksbegrip nagenoeg geheel verloren gegaan, maar die door hun meerdere rationaliteit daarom nog geen kunstwerken zijn geworden.

Een inktpot, waarbij nu getracht is het bakje eens voldoende groot te maken, zoodat de pot met inkt waarlijk het essentieele deel van het geheel wordt, en niet in een vingerhoed tusschen veel lof- en draaiwerk verscholen, ontaard is, behoeft men toch nog geen kunstinktpot te noemen, zelfs al wijst de vorm op eenigen smaak, in deze: weglating van de steeds smakelooze overtolligheid.

Een stoel waar men gemakkelijk in zit, waarbij de hoogte der pooten, de diepte der zitting met eenig overleg bepaald is, kan een zeer nuttig gebruiksvoorwerp zijn, en de goede eigenschappen bezitten der meubelen uit de tijden waarin men meer waarde toekende aan de bruikbaarheid dan aan den uiterlijken schijn; maar een kunstvoorwerp behoeft het daarom niet te zijn.

Ik geloof dat zoodra een ieder eens iets minder pretentieus ging werken, indien de menschen eens gingen schilderen zonder hoogmoed, meubelen gingen maken, potten en vaasjes draaien, lampen, kachels, inkpotten enz. enz. smeden omdat ze het meubelmaken, het vormen, het smeden een prettig vak vonden, waarbij ze tevens door hun smaak, schoone vormen aan hun werk konden geven, wij uit alle kunstverwarring zouden geraken.

De kunstschifting is als men er goed over na denkt toch niet vol te houden.

In de vierde druk van Bruno Bucher's *Kunstnijverheid*, thans bewerkt door den heer J. W. H. Berden, vinden wij in de inleiding: